

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.288.2025
Warszawa, 26 sierpnia 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10911 złożoną do Ministra Sprawiedliwości przez Panią Posłankę Urszulę Pasławską w sprawie wyjaśnienia przyczyn wycofania się z propozycji wprowadzenia do polskiego prawa obowiązku informowania osób inwigilowanych o prowadzonej wobec nich kontroli operacyjnej, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Ad 1

W pierwotnej wersji projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (UD153) zaproponowano przepis stanowiący, że osobę, której dotyczy postanowienie o zarządzeniu kontroli operacyjnej należy zawiadomić o jego treści przed zakończeniem postępowania przygotowawczego (art. 168b § 3 k.p.k.). Już na etapie konsultacji i opiniowania projektu przepis wzbudzał wątpliwości, dotyczące zakresu jego zastosowania. Dotyczyły one zarówno tego jakiej kategorii postanowień przepis ten dotyczy, jak również konieczności powiązania projektowanej regulacji ze zmianami w przepisach pragmatycznych służb uprawnionych do stosowania kontroli operacyjnej, których przygotowanie pozostaje zasadniczo w kompetencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zwrócono również uwagę na wyrok ETPCz z 28 maja 2024 r. w sprawie Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce (skargi 72038/17 i 25237/18), w którym wskazano: „238. Trybunał przejdzie teraz do kwestii powiadamiania o przechwytywaniu komunikatów, która jest nierozdzielnie związana ze skutecznością środków odwoławczych, a zatem z istnieniem skutecznych zabezpieczeń przed nadużyciem uprawnień nadzorczych (ww. wyrok w sprawie Roman Zakharov, § 234). Zauważa, że art. 19 ust. 16 ustawy o policji wyraźnie stanowi, że informacje zebrane w ramach kontroli operacyjnej przez służby policji prowadzące tajną inwigilację nie są przekazywane osobie, która była przedmiotem danej inwigilacji. Z posiadanych przez niego dowodów wynika również, że w Polsce osoba, która była przedmiotem tajnej inwigilacji, nie została o tym poinformowana, nawet po zaprzestaniu tej inwigilacji i nawet wtedy, gdy inwigilacja ta nie umożliwiła wszczęcia przeciwko niej postępowania. Trybunał wymaga, aby osoba objęta nadzorem została następnie powiadomiona, tak aby mogła być zaangażowana w kontrolę tego środka. Ustanowił on zatem **ogólny obowiązek powiadomienia z mocą wsteczną, z odstępstwami** (ww. wyrok w sprawie Roman Zakharov, § 288). **Chociaż Komisja przyznaje, że w praktyce nie jest możliwe wymaganie powiadomienia we wszystkich przypadkach, uważa, że pożądane jest powiadomienie zainteresowanej osoby po zniesieniu środków nadzoru i niezwłocznie po tym, jak powiadomienie może zostać dokonane bez narażania na szwank celu tych środków** (ww. wyrok w sprawie Klass i in., § 58, ww. wyrok w sprawie Weber i Saravia, § 135).(...)240. Trybunał zauważył, że polskie przepisy regulujące tajną inwigilację wykazują podobieństwa do przepisów bułgarskich i rosyjskich, o których mowa powyżej, ponieważ nie przewidują żadnego mechanizmu powiadamiania o tej inwigilacji - czy to wobec osoby podejrzanej o udział w nielegalnych działaniach, czy też wobec osoby pośrednio objętej danym środkiem - chyba że przeciwko tej osobie wszczęto postępowanie karne, a przechwycone dane zostały wykorzystane jako dowód przy wszczęciu tego postępowania. Trybunał Konstytucyjny dwukrotnie zwrócił uwagę ustawodawcy krajowego na lukę ustawodawczą stanowiącą naruszenie praw określonych w art. 51 ust. 3 i 4 Konstytucji (gwarantującą prawo dostępu do dokumentów urzędowych i baz danych dotyczących osoby fizycznej oraz prawo żądania sprostowania i usunięcia nieprawdziwych, niekompletnych lub zebranych niezgodnie z prawem informacji). Trybunałowi nie wydaje się, aby polski ustawodawca zastosował się

do wskazówek udzielonych mu w tej kwestii przez Trybunał Konstytucyjny ani aby rząd przedstawił jakiegokolwiek uzasadnienie wstrzymania się od głosu przez ustawodawcę. Ponadto Trybunał zauważa, że Komisja Wenecka w wyżej wymienionej opinii zaleciła Polsce wprowadzenie ogólnego obowiązku powiadomienia z mocą wsteczną, z odstępstwami, w odniesieniu do służb państwa prowadzących nadzór".

Treść wyroku wskazuje na konieczność powiązania projektowanej regulacji, realizującej obowiązek informacyjny, z katalogiem niezbędnych odstępstw, który zagwarantowałby sprawne działanie organów państwa tam gdzie zagrożone jest jego bezpieczeństwo lub suwerenność, a także w innych absolutnie koniecznych wypadkach. Dostrzegając niepełny charakter projektowanego przepisu, jak również konieczność wprowadzenia od niego wyjątków zrezygnowano z regulowania omawianej kwestii w projekcie UD153, który dotyczy przede wszystkim zmian w obszarze procesu karnego, a nie działań operacyjnych. Nie oznacza to jednak rezygnacji z prac nad omawianą problematyką.

Ad 2

Nie można uzyskać danych na temat zdarzeń przyszłych, których wystąpienie wiązałoby się z przepisami, które nie weszły w życie i których ostateczny kształt nie jest znany. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że obowiązek informacyjny może wiązać się z pewnym zagrożeniem dla prowadzonych postępowań, dlatego też zarówno ETPCz, Komisja Europejska jak i Komisja Wenecka akceptowały wprowadzenie odstępstw od realizacji tego obowiązku (vide wyrok ETPCz z 28 maja 2024 r. w sprawie Pietrzak, Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce skargi 72038/17 i 25237/18).

Ad 3

Ministerstwo Sprawiedliwości pozostaje w stałym roboczym kontakcie z Ministrem - członkiem Rady Ministrów - Koordynatorem Służb Specjalnych oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji w celu wypracowania optymalnych rozwiązań legislacyjnych.

Ad 4 i 5

W omawianym zakresie nie zapadły żadne decyzje negatywne, a jedynie uznano za konieczne kontynuowanie prac analitycznych, w celu zapewnienia kompleksowego i wyczerpującego charakteru regulacji prawnych, uwzględniających złożoność problematyki zagadnienia, co wynika również z przytoczonego powyżej wyroku ETPCz.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/